P9_TA(2021)0438

Pandora Papers: důsledky pro úsilí v boji proti praní peněz, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým únikům

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. října 2021 o dokumentech Pandora Papers: důsledky pro úsilí v boji proti praní peněz, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňovým únikům (2021/2922(RSP))

(2022/C 184/10)

Evropský parlament,

— s ohledem na prohlášení ze dne 8. října 2021 o řešení daňové problematiky plynoucí z digitalizace hospodářství založeném na dvou pilířích, které bylo předloženo jako součást inkluzivního rámce OECD/G20 pro řešení problému eroze základu daně a přesouvání zisku,

— s ohledem na své usnesení ze dne 19. dubna 2018 s názvem „Ochrana investigativních novinářů v Evropě: případ slovenského novináře Jána Kuciaka a Martiny Kušnírové“ ([1]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 25. listopadu 2015 o daňových rozhodnutích a jiných opatřeních podobných svojí povahou nebo účinkem ([2]) (usnesení TAXE),

— s ohledem na své usnesení ze dne 6. července 2016 o daňových rozhodnutích a jiných opatřeních podobných svojí povahou nebo účinkem ([3]) (usnesení TAX2),

— s ohledem na své doporučení Radě a Komisi ze dne 13. prosince 2017 v návaznosti na vyšetřování praní peněz, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových úniků ([4]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 26. března 2019 o finančních trestných činech, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových únicích ([5]) (usnesení TAX3),

— s ohledem na své usnesení ze dne 18. prosince 2019 o právním státě na Maltě ve světle nejnovějších informací v souvislosti s vraždou Daphne Caruanové Galiziové ([6]),

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 7. května 2020 o akčním plánu pro komplexní politiku Unie v oblasti předcházení praní peněz a financování terorismu (C(2020)2800),

— s ohledem na své usnesení ze dne 10. července 2020 o akčním plánu Komise pro komplexní politiku Unie v oblasti předcházení praní peněz a financování terorismu a dalších nedávných opatřeních ([7]),

— s ohledem na zprávy o plánech prvního a druhého pilíře přijaté v rámci inkluzivního rámce OECD/G20 dne 14. října 2020 a na výsledky ekonomické analýzy a posouzení dopadů příslušných návrhů, které provedla OECD,

— s ohledem na své usnesení ze dne 21. ledna 2021 o reformě unijního seznamu daňových rájů ([8]),

— s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora (EÚD) č. 3/2015 ze dne 26. ledna 2021 s názvem „Výměna daňových informací v EU: pevný základ, trhliny v uplatňování“,

([1]) Úř. věst. C 390, 18.11.2019, s. 111.
([2]) Úř. věst. C 366, 27.10.2017, s. 51.
([3]) Úř. věst. C 101, 16.3.2018, s. 79.
([4]) Úř. věst. C 369, 11.10.2018, s. 132.
([5]) Úř. věst. C 108, 26.3.2021, s. 8.
([6]) Úř. věst. C 255, 29.6.2021, s. 22.
([7]) Úř. věst. C 371, 15.9.2021, s. 92.
([8]) Přijaté texty, P9_TA(2021)0022.

Čtvrtek 21. října 2021

— s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora č. 13/2021 ze dne 28. června 2021 s názvem „Snaha EU bojovat proti praní peněz v bankovním odvětví je roztříštěná a její provádění je nedostatečné“;

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 18. května 2021 s názvem „Zdanění podniků pro 21. století“ (COM(2021)0251),

— s ohledem na legislativní balíček předpisů, který představila Komise dne 20. července 2021 za účelem zpřísnění pravidel EU týkajících se boje proti praní peněz a financování terorismu,

— s ohledem na své usnesení ze dne 16. září 2021 o provádění požadavků EU na výměnu daňových informací: pokrok, získané zkušenosti a zbývající překážky ([9]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 7. října 2021 o reformě politiky EU v oblasti škodlivých daňových praktik (včetně reformy Skupiny pro kodex chování) ([10]),

— s ohledem na čl. 132 odst. 2 a 4 jednacího řádu,

A. vzhledem k toku, že dokumenty Pandora Papers představují rozsáhlý, dosud nevídaný únik informací, které dokládají skutečné vlastníky podniků založených v daňových rájích; vzhledem k tomu, že Mezinárodní konsorcium investigativních novinářů (ICIJ) začalo tyto informace zveřejňovat dne 3. října 2021;

B. vzhledem k tomu, že objem uniklých dat, která se k uvedenému konsorciu dostala a byla předána mediálním partnerům po celém světě, představuje 2,94 terabytů; vzhledem k tomu, že některé dokumenty pocházejí ze 70. let minulého století, avšak většina z těch, které konsorcium zkontrolovalo, vznikla mezi lety 1996 a 2020; vzhledem k tomu, že nově uniklé informace se údajně týkají více než 330 politiků a veřejných činitelů z téměř 100 zemí, včetně 35 současných nebo bývalých hlav států či vlád;

C. vzhledem k tomu, že dokumenty Pandora Papers odhalují, jak osobám se značným čistým jměním, k nimž patří politici, zločinci, veřejní činitelé i celebrity, napomáhají prostředníci, jako jsou banky a účetní a právnické firmy, v úzké spolupráci s poskytovateli profesionálních offshorových služeb při vytváření složitých podnikových struktur registrovaných v daňových rájích, aby mohly skrýt svůj příjem a majetek před spravedlivým zdaněním a kontrolou;

D. vzhledem k tomu, že v případě dokumentů Pandora Papers se jedná o nejnovější rozsáhlý únik dat dokládající vnitřní fungování offshorového finančního světa, který navazuje na Lux Leaks z roku 2014, Swiss Leaks z roku 2015, Panama Papers z roku 2016, Paradise Papers z roku 2017, Mauritius Leaks z roku 2019, Luanda Leaks a FinCEN Files z roku 2020 a Lux Letters z roku 2021;

E. vzhledem k tomu, že dokumenty Pandora Papers poukázaly na základní úlohu, kterou hrají v boji proti praní peněz a dalším finančním trestným činům informace o skutečném vlastnictví, a na to, že je naléhavě nutné, aby byly tyto informace veřejně přístupné a přesnější;

F. vzhledem k tomu, že činnost uváděná v těchto dokumentech zahrnuje vytváření krycích společností, nadací a svěřenských fondů za účelem anonymního nákupu nemovitostí, jachet, soukromých letadel a životních pojistek, investování a převodu peněz mezi bankovními účty s cílem vyhnout se daňovým povinnostem a páchat finanční trestné činy, včetně praní špinavých peněz;

G. vzhledem k tomu, že činnost uvedená v dokumentech Pandora Papers, i kdyby vždy nebyla sama o sobě nezákonná, představuje často vyhýbání se daňovým povinnostem a zneužívání firemního tajemství;

H. vzhledem k tomu, že se daňovým orgánům podařilo v návaznosti na odhalení učiněná v rámci dokumentů Panama Papers získat zpět více než 1 miliardu EUR ([11]);

I. vzhledem k tomu, že při použití nejkonzervativnějšího vzorce pro rozdělování zisků nese EU v důsledku jejich přesouvání do daňových rájů celosvětově nejvyšší ztráty, které se každoročně odhadují přibližně na 20 % výnosu daně z příjmů právnických osob;

([9]) Přijaté texty, P9_TA(2021)0392.
([10]) Přijaté texty, P9_TA(2021)0416.
([11]) Mezinárodní konsorcium investigativních novinářů, „Panama Papers revenue recovery reaches $1,36 billion as investigations continue“, 6. dubna 2021.

J. vzhledem k tomu, že v návaznosti na finanční krizi v letech 2008–2009 a na řadu odhalení týkajících se různých praktik v oblasti daňových úniků, agresivního daňového plánování, vyhýbání se daňovým povinnostem a praní peněz se země G20 dohodly, že budou řešit tyto otázky globálně na úrovni OECD prostřednictvím projektu Eroze základu daně a přesouvání zisku (BEPS), což vedlo k vypracování akčního plánu týkajícího se této problematiky;

K. vzhledem k tomu, že klíčem k zabránění daňovým únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem a k vytvoření spravedlivého a účinného daňového systému, který by řešil nerovnosti a zaručil jistotu a stabilitu, jež jsou předpokladem konkurenceschopnosti podniků, zejména malých a středních podniků, a rovných podmínek mezi společnostmi, jsou adekvátní mezinárodní právní předpisy v oblasti zdanění;

L. vzhledem k tomu, že podle střediska EU pro sledování daní činil objem finančního bohatství, které se v roce 2017 nacházelo v daňových rájích, 7 900 miliard EUR; vzhledem k tomu, že se tento objem rovná 8 % celosvětového hrubého domácího produktu (HDP); vzhledem k tomu, že následkem toho dochází každý rok k celosvětové ztrátě daňových příjmů ve výši přibližně 155 miliard EUR;

M. vzhledem k tomu, že rozsah daňových příjmů, které EU ztrácí každoročně jen v důsledku vyhýbání se daňovým povinnostem, se odhaduje na 50 až 70 miliard EUR, a vzhledem k tomu, že pokud zahrneme i další faktory, jako jsou zvláštní daňové režimy a neefektivní výběr daní, dosahuje tato částka téměř 190 miliard EUR; vzhledem k tomu, že podle střediska EU pro sledování daní se v offshorových strukturách nachází přibližně 11 % celkového čistého bohatství EU, neboli 2 300 miliard EUR;

N. vzhledem k tomu, že Evropský parlament ve svých usneseních TAXE, TAX2, PANA a TAX3, ve svých doporučeních i ve svých nedávných usneseních přijatých na základě zpráv svého podvýboru pro daňové záležitosti (FISC) opakovaně vyzývá k reformě mezinárodního systému daně z příjmů právnických osob, aby bylo možné bojovat proti daňovým únikům a vyhýbání se daňové povinnosti;

O. vzhledem k tomu, že podle údajů Europolu je u 0,7–1,28 % ročního HDP Unie „odhaleno, že se jedná o prostředky zapojené do podezřelé finanční činnosti“, například do praní peněz v souvislosti s korupcí, obchodováním se zbraněmi, obchodováním s lidmi a drogami, do daňových úniků a podvodů, financování terorismu nebo do jiného protiprávního jednání, které se dotýká občanů Unie v rámci jejich každodenního života; vzhledem k tomu, že podle údajů Europolu vyšetřovaly veřejné orgány pouze 10 % z 1,1 milionu hlášení o podezřelé činnosti podaných v roce 2019 (mezi jednotlivými zeměmi však existují značné rozdíly);

P. vzhledem k tomu, že přestože je obtížné odhadnout rozsah praní špinavých peněz, neboť dokud není tato činnost odhalena, zůstává ze své podstaty skryta, je jasné, že v celosvětovém měřítku dochází k jeho nárůstu;

Q. vzhledem k tomu, že podle Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu odpovídá praní peněz každoročně 2,7 % ročního světového HDP;

R. vzhledem k tomu, že Komise zahájila řízení o nesplnění povinnosti proti většině členských států, které řádně neprovedly čtvrtou směrnici o boji proti praní peněz ([12]) do vnitrostátního práva;

S. vzhledem k tomu, že se unijní rámec pro boj proti praní peněz a financování terorismu potýká s nedostatky při prosazování a účinném dohledu; vzhledem k tomu, že se Unie v rámci několika po sobě jdoucích legislativních reforem v posledních letech snaží o zpřísnění tohoto rámce, aby bylo možné reagovat na nově vznikající rizika a nedostatky;

T. vzhledem k tomu, že v posledních deseti letech přijala EU řadu legislativních reforem k boji proti vyhýbání se daňovým povinnostem a finančním trestným činům; vzhledem k tomu, že tyto reformy mají pozitivní vliv na fungování jednotného trhu a na zachování základu daně a příjmů členských států, které jsou předpokladem vytváření pracovních míst, růstu, a zejména oživení ekonomiky EU po pandemii COVID-19; vzhledem k tomu, že je však stále naléhavěji nutné zajistit v rámci EU lepší spolupráci mezi správními, soudními a donucovacími orgány;

([12]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu (Úř. věst. L 141, 5.6.2015, s. 73), směrnice Evropského parlamentu a rady (EU) 2018/843 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 43).

U. vzhledem k tomu, že Úřad evropského veřejného žalobce, Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF), Europol, Agentura Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust) a vnitrostátní finanční zpravodajské jednotky vykonávají neocenitelnou činnost při odhalování přeshraničních podvodů, praní peněz a daňových úniků a v boji proti nim; vzhledem k tomu, že tyto úřady a agentury trpí chronickým nedostatkem zaměstnanců a nemají dostatečné finanční zdroje z důvodu neochoty Rady jako jednoho z rozpočtových orgánů schvalovat během ročního rozpočtového procesu dostatečné lidské a finanční zdroje; vzhledem k tomu, že Rada musí zejména v souvislosti se zveřejněním dokumentů Pandora Papers přehodnotit v případě rozpočtu na rok 2022 a budoucích rozpočtů svůj postoj k ročnímu rozpočtovému procesu a změnit jej, aby bylo možné navýšit lidské a finanční zdroje Úřadu evropského veřejného žalobce, OLAFu, Europolu a Eurojustu;

Obecné úvahy

1. bere na vědomí, že dne 3. října 2021 zveřejnilo Mezinárodní konsorcium investigativních novinářů (ICIJ) tzv. dokumenty Pandora Papers; chválí investigativní práci tohoto konsorcia, která je mimořádně cenným příspěvkem k odhalování tajných offshorových praktik a k větší informovanosti veřejnosti o záležitostech jasného veřejného zájmu;

2. poukazuje na úlohu investigativních novinářů a informátorů při odhalování protiprávního jednání, korupce, organizované trestné činnosti, praní peněz a porušování povinností, zejména v případě politicky angažovaných osob; zdůrazňuje, že investigativní žurnalistika přispívá významným způsobem k zachování demokracie a právního státu;

3. považuje za nezbytné chránit důvěrnost zdrojů investigativních novinářů, včetně informátorů, a potvrzuje význam ochrany veřejného zájmu v případě zdrojů, které za to, že v jasném veřejném zájmu odhalily určité informace, čelí soudnímu řízení nebo trestnímu stíhání; poukazuje na to, že má-li být zachována úloha investigativní žurnalistiky coby strážkyně demokratické společnosti, je důležité bránit svobodu novinářů při získávání důvěrných, tajných nebo nepřístupných dokumentů, souborů dat či jiných materiálů nehledě na jejich původ a informovat o těchto záležitostech veřejného zájmu, aniž by jim hrozily nákladné soudní procesy nebo trestní stíhání;

4. opakuje v tomto ohledu, že je třeba investigativní novináře chránit před strategickými žalobami proti účasti veřejnosti i před osobní šikanou, zastrašováním a ohrožením života; je přesvědčen, že má-li se takovýmto nekalým praktikám zabránit, je nutné, aby na úrovni EU existovaly závazné předpisy zajišťující silnou a konzistentní ochranu nezávislých sdělovacích prostředků a novinářů před šikanózními žalobami, jejichž cílem je tato média a novináře umlčet nebo zastrašit; zdůrazňuje, že Parlament v současnosti pracuje na zprávě z vlastního podnětu, která se zabývá případy osob, na něž byla podána strategická žaloba proti účasti veřejnosti; s potěšením konstatuje, že Komise pracuje na iniciativě proti zneužívání soudních sporů proti novinářům a obráncům práv;

5. konstatuje, že v roce 2019 byla přijata směrnice EU o oznamovatelích ([13]), a poukazuje na to, že členské státy ji musejí provést ve svém právu do konce roku 2021;

6. s politováním konstatuje, že navzdory desetiletí daňových skandálů a legislativních reforem v EU ukazují dokumenty Pandora Papers, že se stále nedaří zbrzdit využívání firemního tajemství ani daňové úniky a vyhýbání se daňovým povinnostem pomocí offshorových struktur; připomíná, že utajované vlastnictví společností se používá ke skrytí osobních finančních zájmů;

7. poukazuje na to, že dokumenty Pandora Papers ukazují, jakým způsobem si daňové ráje upravily škodlivé praktiky podle nových norem, aby byly i nadále atraktivní pro účely vyhýbání se daňovým povinnostem; domnívá se, že tato úprava vede ke snaze o co nejnižší zdanění a ke vzniku stále nových daňových rájů se stále atraktivnějšími režimy, a to v neprospěch jiných míst, která se tak stávají méně atraktivními;

8. s politováním konstatuje, že občané a osoby s rozhodující pravomocí stále musejí spoléhat na úniky údajů, aby se dostali k informacím o tajných offshorových praktikách; naléhavě vyzývá členské státy, aby zajistily dosažení pokroku při zpřístupňování informací o skutečných vlastnících veřejnosti, příp. všech dalších důležitých informací parlamentům a příslušným orgánům, mj. správcům daně;

([13]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (Úř. věst. L 305, 26.11.2019, s. 17).

9. poukazuje na to, že skrytý systém, který odhalily dokumenty Pandora Papers, špiní pověst legitimních podniků, zvyšuje hospodářskou a sociální nerovnost, brání účinnému poskytování veřejných služeb a pomoci nejohroženějším osobám, podrývá v případě ztráty příjmů hospodářský rozvoj a silně narušuje důvěru občanů v právní stát a náš hospodářský a demokratický systém;

10. naléhavě vyzývá příslušné orgány členských států, včetně daňových úřadů, aby provedly analýzu datových souborů, které uvedené konsorcium novinářů získalo, a zahájily důkladné vyšetřování veškerého protiprávního jednání odhaleného pomocí dokumentů Pandora Papers, které spadá do jejich jurisdikce, včetně auditu všech osob uvedených v těchto dokumentech;

11. vyzývá Komisi, aby prověřila údaje odhalené pomocí těchto dokumentů a zanalyzovala, zda je vhodné přijmout na úrovni EU další legislativní kroky a také zda je nutné zahájit řízení spojené s prosazováním stávajících právních předpisů, a aby podala zprávu Parlamentu;

12. vyzývá Úřad evropského veřejného žalobce, aby posoudil, zda údaje odhalené v dokumentech Pandora Papers vyžadují v rámci jeho mandátu další šetření;

13. s politováním konstatuje, že se v uvedených dokumentech objevila také celá řada politiků, včetně vysoce postavených osob s rozhodovacími pravomocemi v EU, a vyzývá orgány příslušných členských států, aby zahájily řádné vyšetřování veškerých případů porušení práva; lituje především toho, že se v dokumentech Pandora Papers objevují mezi osobami údajně spojenými s offshorovým podnikáním politici, jako je český premiér Andrej Babiš, kyperský prezident Nicos Anastasiades – přičemž oba zasedají v Evropské radě –, nizozemský ministr financí Wopke Hoekstra a dále prezident Ázerbájdžánu Ilham Aliyev, bývalý britský premiér Tony Blair, prezident Černé Hory Milo Đukanović či bývalý maltský ministr a bývalý člen Evropské komise John Dalli;

14. poukazuje na to, že pokud jde o veřejné činitelé v EU, je nutné, aby si zachovali vysokou míru bezúhonnosti, čestnosti a odpovědnosti; vyzývá členské státy, aby zajistily zavedení opatření a systémů, které vyžadují, aby veřejní činitelé vydali prohlášení o své externí činnosti, zaměstnání, investicích, majetku a významných darech či výhodách, z nichž může vyplývat střet zájmů, pokud jde o jejich funkci veřejného činitele, jak se doporučuje v Úmluvě OSN proti korupci; znovu opakuje, že poslanci Evropského parlamentu už informace o svých finančních zájmech zveřejňují; vyzývá zejména politiky, aby vzhledem k neexistenci povinných opatření dobrovolně zveřejnili, zda mají účast v krycích společnostech; opakuje, že tato prohlášení mají preventivní povahu a jejich cílem je podpořit transparentnost a integritu veřejné sféry, a proto by se neměla vykládat jako něco, co politiky stigmatizuje jako osoby zapojené do trestné činnosti;

15. naléhavě vyzývá členské státy a světové vůdčí osobnosti, které se scházejí na mezivládním fóru G20, v rámci inkluzivního rámce a na poli OSN, aby přijaly účinná opatření ke kontrole daňových rájů a modelu jejich fungování tím, že účinně zakáží krycí společnosti (tj. společnosti, které nevyvíjejí žádnou hospodářskou činnost, ale slouží pouze k vyhýbání se daňovým povinnostem a dalším zákonům) zavedením konkrétních povinných kritérií týkajících se transparentnosti a podnikatelské činnosti, která by bránila jejich využívání, a postavením dalších forem finančního tajemství mimo zákon, aby se dohodly na minimální účinné dani z příjmu právnických osob a urychleně ji zavedly a aby dále rozšířily a zlepšily celosvětovou automatickou povinnou výměnu informací o veškerých druzích soukromého vlastnictví;

16. s potěšením konstatuje, že 136 jurisdikcí účastnících se inkluzivního rámce OECD/G20 pro řešení problému eroze základu daně a přesouvání zisku podepsalo prohlášení o dvoupilířovém řešení daňových problémů vyplývajících z digitalizace hospodářství, čímž vyjádřily svůj souhlas se zásadní reformou mezinárodních daňových pravidel;

17. poukazuje na to, že jakmile bude dohoda provedena, zajistí spravedlivější rozdělení zisků a daňových práv mezi jednotlivé země, pokud jde o největší a nejziskovější nadnárodní společnosti, a zavede celosvětovou minimální účinnou sazbu daně z příjmu právnických osob ve výši 15 %, která se bude vztahovat na společnosti s ročním příjmem vyšším než 750 milionů EUR;

18. znovu poukazuje na význam mnohostranných opatření a mezinárodní koordinace v boji proti daňovým únikům, vyhýbání se daňovým povinnostem a agresivnímu daňovému plánování;

Čtvrtek 21. října 2021

19. vyzývá vedoucí představitele skupiny G20, kteří se setkají ve dnech 30. a 31. října 2021 v Římě, aby pověřili OECD zahájením nové celosvětové iniciativy s cílem revidovat automatickou výměnu informací a posílit globální správu, pokud jde o prosazování norem v oblasti boje proti praní peněz;

20. připomíná všeobecné zásady spravedlnosti, transparentnosti a spolupráce v oblasti zdanění; opakuje svou výzvu členským státům, aby zjednodušily svůj daňový systém, a zajistily tak spravedlivější zdanění, daňovou jistotu a investice do reálné ekonomiky a zmírnily tlak na daňové orgány, které vynakládají na boj proti daňovým únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem rozsáhlé zdroje;

Současný stav prosazování opatření v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu v EU, transparentnost podniků a výměna informací

21. konstatuje, že EU již má jedny z nejpřísnějších legislativních norem v oblasti transparentnosti podniků na světě; zdůrazňuje však, že tyto normy jsou vzhledem k rostoucí mobilitě kapitálu, osob a aktiv, rychlému rozvoji digitálních financí a neustále sofistikovanějším prostředkům ochrany vlastnictví aktiv stále nedostatečné;

22. poukazuje na to, že zejména pátá směrnice o boji proti praní peněz vyžaduje, aby členské státy zřídily rejstřík skutečných vlastníků všech právnických osob usazených v EU, včetně svěřenských fondů, a zaručuje přístup veřejnosti k informacím o skutečném vlastnictví, pokud jde o většinu podnikových struktur;

23. bere na vědomí neustálé přezkumy stávajících pravidel pro boj proti praní peněz, přeshraničním daňovým podvodům, daňovým únikům a vyhýbání se daňovým povinnostem, které EU provádí a které mají pozitivní dopad na řádné fungování jednotného trhu a na zachování základů daně a příjmů členských států, jež jsou předpokladem pro vytváření pracovních míst, růst, a zejména oživení ekonomiky EU po pandemii COVID-19;

24. zdůrazňuje, že členské státy musejí podle práva EU požadovat, aby informace uchovávané v těchto rejstřících byly odpovídající, přesné a aktuální, a navíc musejí za tímto účelem zavést ověřovací mechanismy, včetně povinnosti příslušných orgánů oznamovat nesrovnalosti; poukazuje na to, že je třeba zajistit, aby měly příslušné orgány členských států dostatečné zdroje k ověřování informací o skutečném vlastnictví v rejstřících a aby byla v případech, kdy právnické osoby, svěřenské fondy a jiné druhy právních struktur neposkytují odpovídající, přesné a aktuální informace o skutečném vlastnictví, uplatněna účinná, přiměřená a odrazující opatření nebo sankce;

25. připomíná svou výzvu Komisi, aby se zabývala nedostatkem dostatečných a přesných údajů ve vnitrostátních rejstřících, které lze použít ke zjištění konečných skutečných vlastníků, zejména v situaci, kdy je využívána síť krycích společností;

26. poukazuje na to, že dokumenty Pandora Papers upozorňují na potřebu propojených a veřejně přístupných rejstříků skutečných vlastníků svěřenských fondů a podobných struktur, jako jsou společnosti, a na jejich značný přínos, aby bylo možné zajistit důkladnější kontrolu a lepší křížové ověřování informací ze strany novinářů a občanské společnosti; zdůrazňuje, že je důležité, aby tyto rejstříky obsahovaly harmonizované a strojově čitelné údaje a zajišťovaly vyhledávací funkce;

27. je znepokojen tím, že – jak doložila občanská společnost ([14]) – jeden rok po uplynutí lhůty pro provedení páté směrnice o boji proti praní peněz uvedený veřejný rejstřík nezavedlo devět zemí, a některé naopak zavedly zeměpisné omezení přístupu, což je v rozporu s pravidly EU; vyjadřuje dále politování nad tím, že většina zemí EU zřejmě zavedla překážky, jako jsou platební brány a registrace, které ztěžují vyhledávání v rejstřících, i když jsou zdánlivě v souladu s právními předpisy EU; podporuje úsilí Komise o plné provedení páté směrnice o boji proti praní peněz prostřednictvím zahájení řízení o nesplnění povinnosti a o její neomezené prosazování;

28. vyjadřuje politování nad tím, že při zřizování systému vzájemného propojení rejstříků skutečných vlastníků (BORIS) došlo z technických důvodů ke zpoždění; připomíná Komisi a členským státům, že se jedná o zákonný požadavek podle páté směrnice o boji proti praní peněz a že je naprosto nezbytné, aby finanční zpravodajské jednotky, donucovací orgány, povinné osoby a široká veřejnost měly přístup k informacím o skutečném vlastnictví; vyjadřuje politování nad tím, že

([14]) Transparency International, „Přístup odepřen? Dostupnost a přístupnost údajů o skutečných vlastnících v Evropské unii“ (Access denied? Availability and accessibility of beneficial ownership data in the European Union), 26. května 2021.

některé členské státy ohrožují účinnost systému BORIS ještě před jeho vstupem v platnost tím, že oddalují vytvoření svého vnitrostátního rejstříku skutečných vlastníků a jeho hladké fungování, a vyzývá všechny zúčastněné strany, aby se těmito průtahy bezodkladně zabývaly;

29. konstatuje, že odhalení společnosti OpenLux již poukázala na omezení opatření v oblasti transparentnosti a současnou úroveň zavádění veřejných rejstříků skutečných vlastníků členskými státy; dále konstatuje, že dokumenty Pandora Papers poukázaly na příklady jednotlivců, kteří obcházejí povinnost zajistit transparentnost skutečného vlastnictví v členských státech;

30. opakuje, že skutečným vlastníkem uvedeným v rejstříku by měl být každý, kdo v konečném důsledku vlastní nebo ovládá právní subjekt prostřednictvím přímého nebo nepřímého vlastnictví;

31. poukazuje na složité provádění právních předpisů EU v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu ve vnitrostátním právu, jelikož dosud vycházejí z minimální harmonizace; vyjadřuje politování nad nedostatečnou politickou vůlí některých členských států řádně provést právní předpisy v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu a uplatňovat je; vyjadřuje politování nad tím, že řada členských států nedodržela lhůtu pro provedení páté směrnice o boji proti praní peněz do 10. ledna 2020 a stejnou lhůtu pro zavedení rejstříku skutečných vlastníků v případě společností a jiných právnických osob a lhůtu do 10. března 2020 týkající se svěřenských fondů a podobných právních struktur;

32. vítá v tomto ohledu nový balíček opatření proti praní peněz a financování terorismu, který navrhla Komise v červenci 2021, včetně jednotného souboru pravidel pro tuto oblast, a zejména nová pravidla týkající se transparentnosti skutečného vlastnictví; se zájmem očekává práci na návrzích Komise a je i nadále odhodlán dále zlepšovat normy transparentnosti podniků v EU a zajišťovat účinný rámec pro boj proti praní peněz a financování terorismu;

33. vítá zejména skutečnost, že Komise zavedla pro právní subjekty ze zemí mimo EU, které buď vstupují do obchodního vztahu s povinnou osobou v EU, nebo pořizují v Unii nemovitosti, povinnost registrovat své skutečné majitele v rejstřících skutečných vlastníků EU, a to v souladu s předchozími výzvami Parlamentu k přijetí takových opatření s cílem odstranit závažnou mezeru v tomto systému;

34. poukazuje na návrh Komise požádat členské státy, aby příslušným orgánům poskytly přístup ke stávajícím rejstříkům nemovitostí s cílem zajistit včasnou identifikaci všech fyzických nebo právnických osob vlastnících nemovitosti; vítá tento návrh a zavazuje se, že v rámci nadcházejících legislativních postupů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu bude usilovat o další zvýšení transparentnosti vlastnictví nemovitostí v EU, jež zůstávají atraktivní komoditou pro osoby s vysokým čistým jměním, které chtějí skrýt hodnotu svého majetku, i pro zločince, kteří perou zisky ze své nezákonné činnosti;

35. vítá dále návrh Komise na zavedení celounijního propojení centralizovaných automatizovaných mechanismů obsahujících informace o platebních a bankovních účtech prostřednictvím jednotného přístupového místa s cílem umožnit donucovacím orgánům a finančním zpravodajským jednotkám rychlejší přístup k finančním informacím v různých fázích vyšetřování a usnadnit jim v souladu s pravidly pro ochranu údajů přeshraniční spolupráci;

36. vítá návrh Komise zřídit nový evropský orgán pro boj proti praní peněz, jenž by byl jediným orgánem dohledu nad vybranými povinnými osobami ve finančním sektoru a jenž by představoval jednotný koordinační a podpůrný mechanismus pro finanční zpravodajské jednotky v EU; zdůrazňuje, že tomuto novému orgánu je třeba přidělit vyšší rozpočtové prostředky a vybavit jej odpovídajícími zdroji, aby mohl plnit pravomoci v oblasti dohledu nad finančními subjekty a vykonávat účinný dozor nad nefinančními povinnými osobami;

37. bere na vědomí, že nový orgán bude pověřen vytvořením koordinačního mechanismu mezi finančními zpravodajskými jednotkami a jeho řízením; vítá tento vývoj a doufá, že nový orgán bude hrát důležitou úlohu při zlepšování výměny informací a spolupráce mezi těmito jednotkami;

38. vítá návrh Komise zavést na úrovni EU harmonizovanější soubor účinných, přiměřených a odrazujících sankcí za nedodržování předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu;

39. kromě toho očekává, že Komise brzy zveřejní návrh řešení, jak zabránit zneužívání krycích společností pro daňové účely; naléhavě vyzývá Komisi, aby se neomezovala na požadavky týkající se ekonomické podstaty, jak jsou nyní uvedeny na unijním seznamu nespolupracujících jurisdikcí („unijním seznamu"), ale aby vypracovala důkladné a progresivní požadavky související se skutečnou ekonomickou podstatou; zdůrazňuje, že uvedené společnosti jsou často využívány k převodu peněz do jurisdikcí s nízkým zdaněním prostřednictvím nezdaněných dividend, licenčních poplatků či úroků;

40. vyjadřuje politování nad tím, že navzdory veškerému pozitivnímu vývoji a chystaným reformám stále přetrvávají současné mezery v právních předpisech a rozdíly a nesrovnalosti mezi prováděcími postupy v členských státech; dále zdůrazňuje, že omezení evropského rámce pro výměnu informací jsou částečně způsobena nedostatkem zdrojů daňových správ a finančních zpravodajských jednotek; opakuje, že je zapotřebí, aby správní, soudní a donucovací orgány mezi sebou v rámci EU lépe spolupracovaly;

41. naléhavě vyzývá členské státy, aby vyčlenily na zpracování a výměnu informací prostřednictvím finančních zpravodajských jednotek a na celý rámec pro vymáhání práva odpovídající zdroje; vyzývá Komisi, aby posoudila dostatečnost zdrojů, jež mají vnitrostátní finanční zpravodajské jednotky k dispozici k účinnému řešení rizik v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu;

42. domnívá se, že je třeba dále uvažovat o iniciativách, pomocí nichž by bylo možné prosazovat opatření v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu na úrovni EU i na úrovni členských států, k nimž patří rozšíření pravomocí Úřadu evropského veřejného žalobce, aby mohl stíhat trestné činy, které nejsou spojeny s rozpočtem EU, rozšíření pravomocí OLAFu a posílení stávajících agentur, jako je Europol a Eurojust;

43. vyzývá Europol, aby zintenzivnil spolupráci s donucovacími orgány členských států v souvislosti s vyšetřováním daňových trestných činů;

44. upozorňuje na zjištění a doporučení obsažená ve zvláštní zprávě Evropského účetního dvora č. 13/2021, podle níž je „úsilí EU v boji proti praní peněz v bankovním sektoru roztříštěné a provádění je nedostatečné"; vyjadřuje politování nad tím, že Evropský účetní dvůr zjistil na úrovni EU institucionální roztříštěnost a špatnou koordinaci, pokud jde o činnosti v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu a o přijímání opatření tam, kde byla zjištěna rizika;

45. se znepokojením konstatuje, že Komisi z důvodu špatné komunikace ze strany některých členských států a omezených vlastních zdrojů dlouho trvalo, než posoudila provedení směrnic v právu členských států;

46. vítá skutečnost, že zaměstnanci Evropského orgánu pro bankovnictví (EBA) provedli důkladné šetření možného porušování právních předpisů EU, avšak vyjadřuje politování nad nadměrným zpožděním tohoto procesu; lituje, že orgán EBA nezahájil více šetření z vlastního podnětu; vyjadřuje politování nad tím, že Komise nemá žádné interní pokyny, jak podat žádost k orgánu EBA, aby provedl šetření;

47. je velmi znepokojen důkazy, které zjistil Evropský účetní dvůr a které se týkají pokusů ovlivňovat radu orgánů dohledu, k nimž došlo v rámci poradního procesu během jednoho vyšetřování porušení práva EU; vyzývá orgán EBA, aby dalším pokusům o ovlivnění členů vyšetřovací komise během jednání zabránil;

48. vyzývá Komisi, orgán EBA a Evropskou centrální banku, aby se vznesenými záležitostmi a doporučeními Evropského účetního dvora ve stanovené lhůtě zabývaly;

49. znovu vyzývá členské státy, aby zajistily, aby byly veškeré stávající režimy udělování občanství a povolení k pobytu na základě investic transparentní a zakládaly se na jasných pravidlech; je znepokojen tím, že všechny tyto systémy mohly zvýšit hrozbu praní peněz a daňových úniků a zároveň oslabit vzájemnou důvěru a integritu schengenského prostoru a eurozóny a že pro Unii a její členské státy přinášejí další politická, hospodářská i bezpečnostní rizika; vyzývá Komisi, aby co nejdříve poté, co Parlament vydá svá doporučení, předložila návrhy na regulaci udělování občanství na základě investic a povolení k pobytu na základě investic;

50. vyzývá Komisi, aby při sestavování unijního seznamu rizikových třetích zemí, zejména jurisdikcí, které slouží jako střediska pro zakládání společností a usnadňují finanční trestnou činnost, zohlednila údaje z dokumentů Pandora Papers; opakuje, že by mělo být možné zařadit na tento seznam třetí země, které nespolupracují s členskými státy při významných evropských vyšetřováních v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu; poukazuje na význam nezávislého posouzení třetích zemí v EU, jež by nemělo podléhat geopolitickému ovlivňování, a upozorňuje, že výsadním kritériem pro posuzování třetích zemí by měla být transparentnost skutečného vlastnictví;

51. se znepokojením konstatuje, že z odhalených informací vyplývá, že povinné osoby možná neplní vždy svou povinnost důkladné hloubkové kontroly, když se jedná o politicky exponované osoby, jejich rodinné příslušníky a blízké spolupracovníky; vyzývá Komisi, aby posoudila, jak účinně je uplatňována identifikace politicky exponovaných osob a nakolik je uplatňována důkladná hloubková kontrola a jakým překážkám v tomto ohledu povinné osoby čelí; zdůrazňuje, že je důležité shromažďovat údaje o tom, do jaké míry povinné osoby dodržují předpisy;

52. bere na vědomí probíhající studii Rady Evropy týkající se posouzení konkrétního provádění a účinného uplatňování čtvrté směrnice o boji proti praní peněz v členských státech, jak požádala Komise; vyzývá Komisi, aby zprávy Rady Evropy hodnotící členské státy zveřejnila a zajistila, aby se do procesu hodnocení zapojily organizace občanské společnosti;

Opatření vyžadovaná na celosvětové úrovni

53. odsuzuje skutečnost, že vedle proslulých daňových rájů, které byly odhaleny již dříve, se středisky finančního a podnikového utajení, jak odhalily dokumenty Pandora Papers, staly i některé státy Spojených států, např. Jižní Dakota, Aljaška, Wyoming, Delaware a Nevada; vyzývá federální vládu a správy jednotlivých států Spojených států, aby přijaly další opatření k zajištění větší transparentnosti podniků a aby se připojily ke společnému standardu pro oznamování, na jehož základě by probíhala neomezená výměna informací s ostatními zeměmi; připomíná, že unijní seznam posuzuje, zda má daná jurisdikce podle Globálního fóra pro transparentnost a výměnu informací pro daňové účely, pokud jde o společný standard pro oznamování, alespoň hodnocení „z velké míry splňuje“; vyzývá Radu, aby Spojené státy v souvislosti s unijním seznamem znovu posoudila, zejména s ohledem na kritéria daňové transparentnosti;

54. zdůrazňuje, že Spojené státy se společného standardu pro oznamování – což je informační standard pro automatickou výměnu informací o finančních účtech mezi daňovými orgány na celosvětové úrovni, který v roce 2014 vypracovala OECD – v současné době neúčastní; konstatuje proto, že pokud jde o společné normy pro výměnu informací, Spojené státy za zbytkem světa výrazně zaostávají; uznává, že Spojené státy sehrály vedoucí úlohu při podpoře transparentnosti, když přijaly zákon o podávání informací o zahraničních účtech pro daňové účely; vyjadřuje však politování nad omezenou reciprocitou vyplývající z tohoto zákona a nad jeho vedlejšími účinky na tzv. „náhodné Američany“; lituje, že na evropské úrovni dosud nepodařilo nalézt trvalé řešení; připomíná, že společný standard pro oznamování vyžaduje oproti uvedenému zákonu plně reciproční výměnu údajů o finančních účtech mezi jurisdikcemi, které se dohody o společném standardu pro oznamování účastní; konstatuje tudíž, že Spojené státy mají zásadní podíl na zachování finančního tajemství v případě osob, které nejsou občany USA, a to prostřednictvím dvou hlavních mezer: jsou sdíleny pouze informace o aktivech ve Spojených státech a nejsou sdíleny žádné informace o skutečném vlastnictví;

55. vítá nedávno přijatý zákon Spojených států o transparentnosti podniků, který vyžaduje, aby některé podniky a společnosti s ručením omezeným poskytovaly donucovacím orgánům a jiným subjektům se zákonnými povinnostmi v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu informace o skutečném vlastnictví; konstatuje nicméně, že tento zákon nezajišťuje plnou transparentnost podniků, podobnou současnému unijnímu standardu, a především se nevztahuje na svěřenské fondy a podobné režimy, jež byly odhaleny v dokumentech Pandora Papers;

56. dále vítá návrh zákona Spojených států o zřízení nových orgánů proti praní podniků a umožňování bezpečnostních rizik, který byl vypracován v návaznosti na dokumenty Pandora Papers a který by vyžadoval, aby ministerstvo financí Spojených států vypracovalo nová pravidla náležité péče pro americké zprostředkovatele, kteří napomáhají toku zahraničních aktiv do Spojených států;

57. bere na vědomí, že Spojené státy budou ve dnech 9. a 10. prosince 2021 pořádat summit o demokracii, jehož součástí bude pilíř věnovaný boji proti korupci; vyzývá vládu Spojených států, aby této příležitosti využila a oznámila přípravu dalších reforem, které by zajistily, aby Spojené státy již nebyly využívány k praní nezákonných finančních prostředků a neumožňovaly vyhýbání se daňovým povinnostem;

58. vyzývá Komisi a členské státy, aby v rámci OECD zahájily nová jednání se Spojenými státy s cílem dosáhnout společné dohody o zpřísnění společného standardu pro oznamování, aby zahrnoval úplnou reciprocitu; zdůrazňuje, že by tím bylo dosaženo významného pokroku a vedlo by to ke snížení nákladů finančních institucí na dodržování předpisů a k výraznému snížení byrokratické zátěže;

59. zdůrazňuje, že se ke společnému standardu pro oznamování připojily všechny členské státy; konstatuje, že k uplatňování tohoto standardu pro účely výměny informací v EU slouží od roku 2016 druhá směrnice o správní spolupráci (DAC2); v této souvislosti znovu opakuje doporučení obsažená ve svém usnesení ze dne 16. září 2021 o provádění požadavků EU na výměnu daňových informací: pokrok, získané zkušenosti a zbývající překážky; hluboce lituje, že všechny členské státy s výjimkou Finska a Švédska odmítly poskytnout Parlamentu přístup k důležitým údajům, jež potřebuje, aby mohl uplatňování ustanovení směrnice DAC posoudit; lituje, že přístup k údajům, které má k dispozici, neposkytla Parlamentu ani Komise; konstatuje, že toto odmítnutí není v souladu s výzvami k větší transparentnosti a spolupráci v daňových záležitostech;

60. domnívá se, že proces vzájemného hodnocení Finančního akčního výboru (FATF) představuje komplexní nástroj, jenž slouží k posouzení toho, do jaké míry byla provedena doporučení výboru FATF, a celkové výkonnosti dané země v oblasti boje proti praní peněz;

61. vyzývá výbor FATF, aby v rámci probíhající revize doporučení č. 24 týkajícího se transparentnosti a skutečného vlastnictví právnických osob zavedl požadavek, podle nějž patří k dodržování normy i zveřejnění rejstříků skutečných vlastníků, a aby zlepšil definici skutečného vlastnictví tak, aby byly odstraněny veškeré možné mezery, aby byly zakázány akcie na doručitele, zpřísněny požadavky na pověřené akcionáře a v neposlední řadě aby jurisdikce, které splňují dohodnutá pravidla, musely vyžadovat od zahraničních společností, jež mají vazby na danou zemi, dodržování stejných pravidel týkajících se zveřejňování informací o skutečném vlastnictví, jaká platí pro domácí společnosti;

62. vyzývá členské státy EU, které zasedají ve výboru FATF, a Komisi, aby zajistily, aby EU v záležitostech týkajících se celosvětového rámce pro boj proti praní peněz a financování terorismu vystupovala jednotně, a aby prosazovaly výše uvedené reformy s cílem dosáhnout na celém světě rovných podmínek, účinně zakázat tajné vlastnictví společností a současně podpořit odpovědnější a transparentnější rámec mezinárodní správy v oblasti boje proti praní peněz;

63. vyzývá Komisi a členské státy EU, které zasedají ve výboru FATF, aby přednostně posoudily také země, v nichž sídlí střediska pro zakládání společností a v jejichž režimech pro boj proti praní peněz a financování terorismu zjistily mezinárodní orgány značný počet nedostatků, ale dosud nebyly v rámci výboru FATF přezkoumány, neboť nesplnily prioritní kritéria Skupiny pro přezkum mezinárodní spolupráce (ICRG) výboru FATF;

64. konstatuje, že tajní vlastníci zakoupili ve Spojeném království prostřednictvím offshorových firem více než 1 500 nemovitostí s odhadovanou hodnotou přes 4 miliardy GBP; bere na vědomí, že se vláda Spojeného království zavázala přijmout v roce 2018 návrh zákona, jenž zavede veřejný rejstřík skutečných vlastníků zahraničních subjektů, které vlastní ve Spojeném království nemovitosti;

65. zdůrazňuje, že dokumenty Pandora Papers odhalily, jak je Spojené království prostřednictvím svých korunních závislých území a zámořských území i nadále využíváno jako centrum pro vyhýbání se daňovým povinnostem a netransparentní offshorové operace; vyzývá Komisi, aby nalezla možné cesty a protiopatření, které by zajistily spolupráci a sladily normy v oblasti daní a boje proti praní peněz, mj. že se rozhodnutí o rovnocennosti v oblasti finančních služeb spojí s přijetím norem pro daňovou transparentnost a boj proti praní peněz, které musí být rovnocenné normám EU;

Regulace zprostředkovatelů

66. vyjadřuje politování nad tím, že dokumenty Pandora Papers – jako další v řadě podobných odhalení – ukázaly, že 14 profesionálních poskytovatelů podnikových offshorových služeb, k nimž patří advokátní kanceláře, daňoví poradci a správci majetku, pomáhá jednotlivcům s vysokým čistým jměním vytvářet firemní struktury na ochranu jejich majetku a současně zajišťuje, aby tato činnost zůstala v souladu s právními předpisy;

67. zdůrazňuje, že podle mezinárodních norem v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu musí nefinanční sektor dodržovat povinnosti týkající se identifikace a kontroly klienta a oznamovat podezřelou činnost orgánům;

68. vyjadřuje politování nad tím, že mnoho jurisdikcí, včetně jurisdikce členských států EU, neplní již mnoho let základní požadavky výboru FATF, podle nichž je třeba ukládat zprostředkujícímu nefinančnímu sektoru povinnosti v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, které mají řešit to, že tento sektor vytváří tajné struktury;

69. poukazuje na to, že pokud jde o zajištění dodržování právních předpisů a postihování jejich porušování, neexistuje účinná samoregulace ani dohled nad příslušnými profesemi; vítá v tomto ohledu návrh Komise, podle nějž je třeba dát novému orgánu pro boj proti praní peněz pravomoc koordinovat dohled nad nefinančním sektorem a vzájemná hodnocení norem a postupů dohledu a současně požadovat, aby nefinanční dohlížitelé vyšetřovali možné porušování požadavků v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu;

70. vyzývá výbor FATF, aby prioritně provedl horizontální přezkum způsobu, jakým jednotlivé země uplatňují standardy výboru FATF týkající se nefinančních podniků a profesí, a aby uplatnil zvláštní navazující proces – jak to již úspěšně učinil v rámci iniciativy pro zjišťování skutečností v oblasti financování terorismu – s cílem urychleně zlepšit celosvětové dodržování požadavků výboru FATF v nefinančním sektoru;

71. znovu opakuje, že je znepokojen tím, že zmiňované subjekty při poskytování poradenství podnikovým zákazníkům i veřejným orgánům často kombinují poskytování právního poradenství, daňového poradenství a auditorských služeb; vyjadřuje proto znepokojení nad tím, že ekonomické pobídky, které usnadňují provoz struktur sloužících k vyhýbání se daňovým povinnostem, živí celý sektor poskytovatelů služeb, jež lze rovněž mobilizovat k praní výnosů z trestné činnosti; opakuje své požadavky z předchozích usnesení a doporučení ([15]) v této záležitosti a vyzývá Komisi a členské státy, aby vyhodnotily regulační rámec, jenž se na tyto subjekty vztahuje, s cílem zabránit subjektům, které usnadňují vyhýbání se daňovým povinnostem, daňové úniky a praní peněz, v přístupu na trh; očekává, že zlepšení právního rámce přinese přezkum směrnice o povinném auditu, který provede Komise;

72. připomíná, že podle směrnice DAC6 by měli zprostředkovatelé oznamovat příslušné režimy daňovým orgánům na základě určitých charakteristických rysů, které jsou významnými indiciemi vyhýbání se daňovým povinnostem, zejména s ohledem na strukturální mezery v daňových právních předpisech;

73. vyzývá Komisi, aby požadavky na podávání zpráv podle směrnice DAC6 rozšířila i na přeshraniční režimy správy aktiv klientů z řad fyzických osob;

74. vyzývá Komisi, aby do svého budoucího návrhu směrnice DAC8 zahrnula – vedle dalších dřívějších doporučení týkajících se směrnice DAC3 a doporučení uvedených v usnesení Parlamentu o uplatňování požadavků EU na výměnu daňových informací – také výměnu daňových rozhodnutí týkajících se fyzických osob, která často vypracovávají zprostředkovatelé, neboť je třeba zajistit, aby byly o režimech týkajících se fyzických osob s vysokým čistým jměním, jež byly sjednány s daňovými orgány jednoho členského státu, informovány všechny členské státy;

75. zdůrazňuje, že ke krytí nezákonných praktik nelze využívat povinnost mlčenlivosti; bere na vědomí, že Evropský soud pro lidská práva dospěl v jednom případě ([16]) k závěru, že důvěrnost vztahů mezi právním zástupcem a klientem ani povinnost mlčenlivosti nenahrazují povinnost oznámit podezření, jedná-li se o legitimní cíl, kterým je zabránit páchání trestné činnosti, a že takové oznámení bylo k dosažení tohoto cíle nezbytné;

76. vyzývá Komisi, aby ve věci výkladu a uplatňování povinnosti mlčenlivosti vydala pokyny a aby v souladu s judikaturou evropských soudů stanovila jasnou hranici mezi tradičním právním poradenstvím a případy, kdy právníci jednají jako finanční aktéři;

Reforma unijního seznamu a daňová politika

77. znovu upozorňuje na negativní dopad agresivního daňového plánování, neboť vede k oslabování daňové základny členských států a k přesunu nepřiměřené daňové zátěže na občany a na společnosti, zejména malé a střední podniky, které daňové zákony dodržují;

([15]) Viz např. doporučení Evropského parlamentu Radě a Komisi ze dne 13. prosince 2017 v návaznosti na vyšetřování praní peněz, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových úniků, bod 143 (Úř. věst. C 369, 11.10.2018, s. 132).

([16]) Viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 6. prosince 2012 ve věci Michaud v. Francie.

78. zdůrazňuje, že vyhýbání se daňovým povinnostem a daňové úniky spolu se systémy přesouvání zisku připravily státy a lidi o zdroje, které jsou nezbytné k podpoře rozvoje a sociální spravedlnosti a k tomu, aby stát získal příjmy, jež potřebuje k řádnému fungování;

79. trvá na tom, že v zájmu uskutečnění budoucích legislativních reforem daňové politiky, které jsou nezbytné pro účinné řešení otázek, na něž poukázaly dokumenty Pandora Papers, by měla Komise prozkoumat všechny možnosti efektivnějšího rozhodování, které nabízí Smlouva o fungování Evropské unie, včetně článku 116;

80. vyjadřuje politování nad tím, že unijní seznam – tzv. unijní „černý seznam daňových rájů" – zůstává i přes stále rostoucí počet daňových skandálů a znepokojivých zpráv novinářů a nevládních organizací málo účinným nástrojem; vyjadřuje dále politování nad tím, že ministři financí členských států dosud nepřevzali za boj proti daňovým rájům, offshorovým společnostem a svěřenským fondům individuální a společnou odpovědnost, a naopak pracují na oslabování stávající černé listiny;

81. vyjadřuje politování zejména nad tím, že v návaznosti na odhalení dokumentů Pandora Papers se Rada ministrů financí EU rozhodla na svém zasedání dne 5. října 2021 zkrátit unijní seznam daňových rájů a odstranila karibské ostrovy Anguilla a Dominika a také Seychely, které se v odhalených dokumentech objevily a které mezinárodní normy v oblasti transparentnosti a výměny informací na požádání stále splňují jen částečně, a to i přes druhé kolo hodnocení, které nedávno provedlo Globální fórum;

82. konstatuje, že dvě třetiny krycích společností figurujících v dokumentech Pandora Papers sídlí na Britských Panenských ostrovech, které nebyly na černé listině EU (příloha I příslušných závěrů Rady) nikdy uvedeny a v únoru 2020 byly odstraněny z šedé listiny (příloha II);

83. připomíná závěry a doporučení obsažené ve svém usnesení ze dne 21. ledna 2021 o reformě unijního seznamu daňových rájů; vyzývá k větší transparentnosti kritérií pro zařazení na tento seznam; je přesvědčen o tom, že tuto reformu je třeba provést do konce roku 2021, aby byla EU ochráněna v období obnovy po skončení pandemie COVID-19 před další ztrátou příjmů;

84. vyjadřuje politování nad neochotou Rady dohodnout se na chystaném kritériu transparentnosti, pokud jde o konečné skutečné vlastnictví; vyzývá Radu, aby se na tomto kritériu v souladu s ustanoveními směrnice DAC5 bezodkladně dohodla;

85. opakuje svou výzvu ke zpřísnění kritérií a zajištění lepšího plnění závazků týkajících se unijního seznamu, zejména kritérií spravedlivého zdanění, podle nichž by jurisdikce „neměla usnadňovat vytváření offshorových struktur a přijímání opatření zaměřených na přilákání zisků, které neodrážejí skutečnou hospodářskou činnost v dané jurisdikci"; připomíná svůj požadavek, aby byly rovněž posuzovány a monitorovány daňové systémy v EU, čímž by se podle stejných kritérií, jaká platí pro unijní seznam, reformovala i politika EU týkající se škodlivých daňových praktik a kodex chování pro zdanění podniků, jenž by se měl stát závazným; vyzývá zejména k zavedení „minimální úrovně ekonomické podstaty" jako kritéria pro to, co představuje daňový ráj, k zavedení řádných sankcí a k minimálnímu účinnému zdanění v souladu s mezinárodně dohodnutou minimální efektivní daňovou sazbou v rámci druhého pilíře inkluzivního rámce; dále vyzývá k tomu, aby byla působnost kodexu chování pro zdanění podniků rozšířena tak, aby se vztahoval i na preferenční režimy daně z příjmu fyzických osob a zvláštní režimy udělování občanství určené k přilákání vysoce mobilních movitých jednotlivců a „digitálních nomádů", jež by mohly podstatně narušovat jednotný trh;

86. konstatuje, že zařazení třetích zemí na unijní seznam má jen málo bezprostředních a závazných důsledků; domnívá se, že zařazení na černou listinu EU by mělo být spojeno se sankcemi s účinným odrazujícím účinkem a že revidovaný seznam by měl být spojen s režimem sankcí;

87. připomíná, že Komise kritizovala během procesu evropského semestru některé členské státy za nedostatky v jejich daňových systémech, jež usnadňují agresivní daňové plánování;

88. vyzývá Komisi, aby předložila návrh reformy kodexu chování pro zdanění podniků, jenž by se inspiroval nedávnými návrhy načrtnutými v usnesení Parlamentu ze dne 7. října 2021 o reformě politiky EU v oblasti škodlivých daňových praktik (včetně reformy Skupiny pro kodex chování);

89. vítá záměr Komise navrhnout směrnici o společném celounijním systému srážkové daně z dividend a úroků; zdůrazňuje, že dokud nebude společný systém zaveden, mohou členské státy přijímat na ochranu svých daňových základů legitimní protiopatření;

o

o o

90. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení vládám a parlamentům členských států, Radě, Komisi a Finančnímu akčnímu výboru.